

K čomu je Cirkvi pápež? Úvaha nad (ne)povedanými slovami pápeža Františka o homosexuálnych zväzkoch

vdp. Lubomír Urbančok

23. októbra 2020 ✚ **Cirkev**

V roku 2013, keď som študoval základy kánonického práva, ešte ako bohoslovec na Univerzite sv. Kríža v Ríme, sa nás profesor – kňaz, opýtal otázkou: „Čo znamená skutočnosť, že pápež má najvyššiu moc v Cirkvi? Znamená to skutočnosť, že keď mi dnes poobede zavolá pápež František a povie mi, že chce aby som sa oženil, tak sa musím oženiť?“ Mnohí ostali šokovaní otázkou a keď jeden z nás odpovedal, že pápež na to nemá právo, niektorí spolužiaci sa až pohoršili. Nasledovala odpoveď profesora, že odpoveď spolužiaka bola správna. To, že má pápež najvyššiu moc v Cirkvi znamená, že je limitovaná jeho poslaním, ktorú jej dal Ježiš v Evanjeliu. Sú to predovšetkým „Pas moje ovce“ (Jn 21) ako i „Posilňuj svojich bratov vo viere“ (Lk 22).

Nechcem týmto článkom vstupovať priamo do diskusie o slovách pápeža Františka o homosexualite z nového dokumentárneho filmu Francesco režiséra Jevgenija Afinejevského. Je však užitočné si pripomenúť poslanie pápeža v niektorých základných kľúčoch náuky katolíckej viery, aby sme bez potreby overovania, či pápež niečo naozaj povedal, vedeli odmietať s presvedčením článku vyhľadávajúce senzáciu a zvrat v Cirkvi, ako to bolo aj v prípade článkov o pápežových výrokoch o homosexualite, či predtým o manželstve a rodine.

Katechizmus katolíckej Cirkvi v bode 2034 nás učí nasledovné :

Rímsky pápež a biskupi ako „autentickí, čiže Kristovou autoritou obdarení učitelia,... hlásajú sebe zverenému ľudu vieru, ktorú treba veriť a aplikovať v morálnom správaní.“ Riadny a všeobecný učiteľský úrad rímskeho pápeža a biskupov, ktorí sú s ním v spoločenstve, učí veriacich pravdu, ktorú treba veriť, lásku, ktorú treba praktizovať, a blaženosť, v ktorú treba dúfať.

Z uvedenej citácie katechizmu vyplýva, že rímsky biskup a biskupi sú učiteľmi viery im zverenému stádu. Ich povinnosť je učiť veriacich pravde a ohlasovať vieru veriaceму ľudu. Prameňom našej viery je zjavenie, ktoré pozostáva z Písma a tradície, ktorej poznanie sa prehľbuje za pomoci Ducha Svätého v priebehu dejín. Preto nie je možné aby v priebehu dejín dochádzalo k protirečeniam. To by mohlo znamenať napríklad, že Ježiš nám zjavil svoje Božstvo, a teraz by prišiel niekto a hlásal opak. Veď by to bolo predsa absurdné. Jedine jednota Cirkevného Magistéria naprieč časom (dejinami) a priestorom (ohlasované identicky na celom svete) je zárukou toho, že ten, koho nasledujeme je náš Pán Ježiš Kristus a nie výplody ľudskej mysle.

Teda poslaním nástupcov apoštolov, čiže biskupov ako aj nástupcu svätého Petra je chrániť im zverený poklad viery, aby sa táto viera zachovala neporušená. Majú dohliadať na to, aby to čo veríme my dnes bola tá istá viera, ktorú nám zanechali apoštoli.

Príkladov biskupov, ktorí hlásali veci v rozpore s náukou Cirkvi a jej tradíciou sú plné cirkevné dejiny. Stačí pripomenúť biskupa Nestoria, ktorý žil na prelome 4. a 5. storočia a ktorý mylne učil blud, ktorý tvrdil, že

v Ježišovi sú prítomné fyzicky 2 osoby, ktoré tvoria akúsi morálnu jednotu. Následne ho podporilo ďalších 17 biskupov, ktorí ho nasledovali v heréze. V časoch ariánskej herézy píše niektoré zdroje, že **až 2/3 biskupov boli na strane ariánskeho bludu**, teda popierali Božstvo Ježiša Krista.

V dejinách sme mali príklady aj pápežov – heretikov. Najznámejším prípadom je pápež Honóriu, ktorý žil v 7. storočí. Jeho príklad môže poukázať na to, ako ďaleko môže deviácia cirkevnej náuky zájsť. Honóriu sa dal na cestu tvrdenia, že v Ježišovi Kristovi je len jedna vôľa, pretože jeho Božská prirodzenosť vzala na seba jeho ľudskú prirodzenosť. Tento blud sa nazýva monofyzitizmus, teda že v Kristovi je len jedna vôľa. Tento blud bol odsúdený Chalcedónskym koncilom v roku 451.

Po zdĺhavých bojoch je zvolaný III. konštantínopolský koncil, za prítomnosti cisára Konštantína IV. a nového pápeža Agatóna. **Koncil odsúdil herézu monotelizmu so všetkými jej zástancami vrátane pápeža Honória.**

Najznámejším prípadom pápeža – heretika je Ján XXII., ktorý v 3 kázňach prednesených v Avignone (bol jedným z Avignonských pápežov) prednesených medzi novembrom 1331 a januárom 1332, tvrdil, že duše spravodlivých nemajú „blažené nazeranie na Boha“, ktoré by podľa neho malo nastať až po vzkriesení tela, pri poslednom súde. Toto pápežovo tvrdenie viedlo k takému veľkému odporu teológov a kardinálov, že bol nútený svoje slová odvolať. Snažil sa svoju náuku vnútiť aj na Parížskej univerzite, avšak kráľ Filip VI. Valois to zakázal a podľa rozprávania vtedajšieho rektora univerzity Jeana Gersona mu pohrozil, že ak svoju náuku neodvolá, bude prerazený kolom.

Nástupca Jána XXII., ktorý svoju náuku odvolal na smrteľnej posteli, Benedikt XII. bulou Benedictus Deus z 29. januára 1336 bludné slová svojho predchodcu odsúdil.

Uvedené príklady sú vhodnou ilustráciou toho, že ani pozícia biskupa, či pápeža nie je absolútna a oni tiež podliehajú Zjaveniu, teda sú len strážcami pokladu viery. Je množstvo takých prípadov, ako je príklad Maxima vyznávača, ktorí boli až mučení za vernosť pravej viere. Pomáhajú nám chápať, že viera je najvyšší poklad a keby nám niekto chcel hlásať niečo čo je s ňou v rozpore, je našou povinnosťou ho neposlúchnuť.

Vráťme sa však späť k údajnému vyjadreniu svätého otca Františka o homosexualite. Niektorí sa snažili argumentovať v pozícii, že jeho slová boli vystrihnuté z kontextu. Hovorila, že treba tieto slová chápať v kontexte. Ako som písal vyššie, nechcem polemizovať o tom čo zaznelo, alebo čo nezaznelo. Nech každý posúdi sám. **Avšak režisér filmu, známy ako bojovník za práva homosexuálov a aktívny homosexuál pápeža navštívil už pri príležitosti svojich narodením pred niekoľkými rokmi, doprevádzaný ďalšími známymi homosexuálnymi bojovníkmi.** Ďalšou skutočnosťou je, že deň po zverejnení kontroverznej informácie bolo udelené zvláštne ocenenie tomuto homosexuálnemu režisérovi priamo vo vatikánskych záhradách za prítomnosti viacerých predstaviteľov Rímskej kúrie.

Proti zástancom postoja, že slová Svätého Otca sú vytrhnuté z kontextu, je aj postoj jedného z najbližších priateľov pápeža, argentínskeho arcibiskupa Fernandéza, ktorý na svojom Facebooku ohlásil, že **nerozumie tolkému prekvapeniu**, keď už ako arcibiskup Buenos Aires Jorge Bergoglio podporoval registrované partnerstvá homosexuálov, ktoré obhajoval aj v rámci diskusie biskupskej konferencie, avšak neúspešne. Taktiež je známe prijatie homosexuálneho aktivistu, jezuitského kňaza **Jamesa Martina**, ktoré tiež nie je jasne interpretovateľné, vzhľadom na neskoršie vyhlásenia Martina pre podporu

homosexuálnych zväzkov.

Zároveň si v rámci diskusie musíme uvedomiť, že toto nie je prvé veľké nedorozumenie za posledné roky. Stačí si spomenúť na tzv. Dubbia- pochybnosť 4 kardinálov ohľadom **Apoštolskej exhortácie Amoris Laetitia**. Len aby sme si ich pripomenuli, autori otázok, v ktorých vidia značné nejasnosti Františkovej apoštolskej exhortácie sú kardináli Brandmüller, Meisner, Burke a Caffarra. Prvý je profesor dejín, druhý desaťročia pastier najväčšej nemeckej diecézy, tretí svetovo uznávaný právnik a posledný blízky spolupracovník Jána Pavla II. a zakladateľ Inštitútu pre rodinu. Skrátka veľký odborník textu exhortácie.

Títo boli dlhodobo ostrakizovaní a vysmievaní, niekto dokonca navrhol odňať im kardinálsky klobúk. To všetko len preto, lebo ako poprední odborníci v danej oblasti použili v Cirkvi stáročia existujúci spôsob – opýtať sa Svätého Otca. Skrátka obrátiť sa na neho ako to robia deti, keď sa obracajú na svojho otca a čakajú, že ich poučí. **Avšak na svoj úctivý synovský list, otcovskú odpoveď nedostali.** Zato boli mnohými vysmievaní a to len preto, lebo chceli Pravdu o manželstve a rodine. Pravdu za ktorú v minulosti mnohí platili vlastným životom. Chceli aby Svätý Otec, ako najvyšší učiteľ Cirkvi povedal slovami evanjelia „áno, áno – nie, nie“.

Kostoly v Európe sa vyprázdňujú a nie len u nás. Ak chceme ostať verný Ježišovým slovám a byť „soľou“ a „svetlom“, musíme ohlasovať Jeho a nie naše ľudské názory. **Súčasná otázka nejasností vychádza z dlhodobého chaosu, ktorý v Cirkvi je prítomný.** Teraz je rad na tých, ktorý majú podľa náuky II. Vatikánskeho koncilu spolu s Petrom hlásať evanjelium – na biskupskom kolégiu. Niektorí sa už ozvali. V USA to boli statoční biskupi Tobin a Hying.

Kardinál Müller v dnešnom rozhovore v Corriere della Sera zdôraznil, že stojí za Svätým Otcom, **avšak nie za všetkých podmienok**, pretože pápež nie je nad Božím Slovom. Ďalej zdôraznil, že pápež nie je Kristus, je jeho námestník. Postoj zaujal aj pražský **kardinál Duka**, ktorý dnes na svojom facebookovom profile zdieľal článok z denníka Postoj, ktorý pozýva svätého Otca k vyjasneniu situácie. Je naším **právom**, každého jedného veriaceho, ako synov Cirkvi, prosieť o jasnosť a o náuku Ježiša Krista od Svätého Otca, ako od nášho duchovného otca, podobne ako o to žiadali štyria kardináli, aby plnil svoje poslanie, ktoré dal Petrovi a jeho nástupcom Ježiš a tak posilnil svojich bratov vo viere.

Autor študuje Dogmatickú teológiu na *Pápežskej univerzite sv. Tomáša Akvinského* v Ríme.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/k-comu-je-cirkvi-papez-uvaha-nad-nepovedanymi-slovami-papeza-frantiska-o-homosexualnych-zvazkoch/>